

بسمه تعالی

تأمل برای تعامل – (شماره ۴۳)

نخبگان و خود نخبه بینان:

مقدمه: می‌دانیم که هویت انسان‌ها یک بعد حقیقی و جوهری دارد و یک بعد کاذب و اعتباری، از منظر قرآن، هویت اصیل، همان بعد حقیقی و پایدار انسان است و هویت اعتباری، مانند حباب روی آب، متغییر است و نابود شدنی.

۱- خود نخبه بینان (هویت‌های کاذب):

۱/۱- افرادی به دلیل ثروت، امکانات مادی، ظواهر جسمانی، پست‌های سیاسی، اجتماعی، نظامی و یا وابستگی به چنین افرادی خود را نخبه تصور می‌نمایند.

۱/۲- افرادی به دلیل وابستگی‌های نژادی، قومی، طبقاتی و یا شرایط تاریخی، جغرافیایی و... خود را ممتاز و نخبه تصور می‌نمایند.

۱/۳- افرادی به دلیل کسب علوم تجربی، مدارک تحصیلی (به‌خصوص اگر از کشورهای خارجی باشد)، و تقلید از ظواهر غربی خود را متمایز و نخبه می‌پندارد.

۱/۴- افرادی به دلیل داشتن ظواهر مذهبی، شبه انقلابی و یا بالعکس به دلیل تظاهر به مدگرایی، تجددطلبی، و لامذهبی، احساس نخبگی می‌نمایند.

۱/۵- افرادی به دلیل پرخاشگری، ستیزه‌خویی، قانون شکنی (حتی بر علیه نظام اسلامی)، ارزش ستیزی و طرفداری از استکبار جنایتکار جهانی خود را برتر و نخبه می‌پندارند.

۱/۶- در مراکز دانشگاهی نیز عده‌ای با فرآیندهای غیر مفید، شبه علمی، شبه پژوهشی و زد و بندهای مالی، اداری، تبلیغاتی و سیاسی عناوین کاذبی را کسب می‌کنند که جز افزایش حقوق و غارت بیت المال خاصیتی برای کشور ندارد و لی خود را نخبه می‌پندارند.

۱/۷- از همه مضحک‌تر انسان‌های خودباخته‌ای هستند که با شنیدن و تبلیغ پیشرفت‌های مادی کشورهای دیگر، در هر مجلسی هم‌وطنان خود را تحقیر و مأیوس می‌کنند و خود را نخبه می‌پندارند.

۲- نخبگان واقعی (هویت‌های حقیقی):

۲/۱- از منظر قرآن، همه وابستگی‌ها و عنوان‌های کاذب فوق، غیر اصیل و فاقد ارزش ذاتی هستند و اگر امر بر دارندگان این عنوان‌ها مشتبه شود و تفاخر نمایند، از دیدگاه اسلامی دارای جهل مرکب هستند و هدایت آن‌ها بدون توبه غیر ممکن است (آن‌کس که نداند، و نداند که نداند، در جهل مرکب ابدالدهر بماند).

۲/۲- از منظر قرآن، شخصیت انسان مبتنی بر دو بعد تفکیک ناپذیر معرفت ایمانی (توحیدی) و عمل شایسته یعنی عمل مبتنی بر ارزش‌های اخلاقی است. (ایمان و عمل صالح در بعد فردی و اجتماعی).

۲/۳- مهمترین اصل بنیادی در تشخیص اشخاص، اخلاص در نیت است، یعنی هرکاری را به خاطر خدا و در راه تکامل مادی و معنوی خود و دیگران انجام دادن است.

۲/۴- اسلام هر نوع فخر فروشی، خود بینی، غرور، خود خواهی، حسادت، تکبر و . . . را از مذموم‌ترین صفات و رذایل اخلاقی دانسته و مهمترین شاخص دانشمند واقعی را، تواضع (خشوع) اعلام می‌نماید.

۲/۵- در قرآن ارزش‌های انسانی را در ایمان، علم، جهاد در راه خدا (شهادت) تولی و تبری (دوستی با دوستان خدا و دشمنی با دشمنان خدا) و در نهایت تقوی (رعایت ارزش‌های الهی در عمل) می‌داند.

۲/۶- در اسلام نمازگزاران، زکات دهندگان، (ایثار کنندگان) امر به معروف و نهی از منکر کنندگان و در نهایت ولایت مداران به عنوان نخبگان معرفی و تأیید شده‌اند.

۲/۷- در اسلام آن که خوش اخلاق‌تر، خوش رفتارتر، و در عبادت راسخ‌تر و برای مردم مفیدتر و در راه تحقق ارزش‌های الهی مصمم‌تر و فداکارتر است، نخبه‌تر معرفی شده است.

تأمل برای تعامل مطالبی است بدیهی و منطقی برای اقشار دانشگاهی و در انتظار نظرات شما.